

Barn- och utbildningsnämnden

Tid: 2018-08-28 kl. 18:15

Plats: Vuxenutbildningen, Campus, Strängnäs

Majoriteten, oppositionen och Sverigedemokraterna har förmöte i olika grupprum på Vuxenutbildningen, Campus från kl. 17:30.

Föredragningslista

Allmänhetens frågestund (i förekommande fall)

Mötets öppnande

Upprop

Val av justerare

Ärende	Beteckning	
1. Föredragningslista, anmälan av övriga frågor		
2. Öppet sammanträde		
3. Resursfördelningsmodell	Information	
4. Förutsättning för likvärdighet mellan fristående och kommunal verksamhet, de fristående verksamheterna uppdrag	Information	
5. SKA: Bakgrund och förutsättningar	Information	
6. Samverkan för bästa skola	Information	
7. SKA: Tilläggsbelopp läsåret 2018/2019	Information	
8. Antagning kommunala gymnasieskolan läsåret 2018/2019	Information	
9. Uppföljning Thomasgymnasiet program och programutbud, 2019-2022	BUN/2018:73-612	Extra utskick

	Ärende	Beteckning	
10.	Utökad tid i förskolan för barn till arbetslösa och föräldralediga	BUN/2018:344-640	Extra utskick
11.	Timplan för grundsärskolan inklusive träningskolan	BUN/2018:172-617	Bilaga
12.	Beslut att utse skolchef	BUN/2018:331-001	Bilaga
13.	Övriga frågor		
14.	Information från utbildningschefen		
15.	Information från ordföranden		
16.	Ärendebalanslista		Bilaga
17.	Delegationsbeslut		Handlingar på sammanträdet
18.	Anmälningssärenden		Handlingar på sammanträdet

Maria Ehrnfelt
Ordförande

Jessica Sundqvist
Sekreterare

Handläggare

Marie-Louise Ramevik
0152-293 37

Barn- och utbildningsnämnden

Uppföljning Thomasgymnasiet program och programutbud, 2019-2022

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att

1. godkänna uppföljningsrapporten,
2. uppdra åt utbildningskontoret att återkomma till barn- och utbildningsnämnden med ett förslag på hur gymnasieskolan ska utvecklas framåt.

Beskrivning av ärendet

2015 genomfördes utredningen ”Thomasgymnasiet – En gymnasieskola för framtiden. Utveckling av Thomasgymnasiets program och programutbud” (BUN/2015:151–612). Utredaren föreslog ett antal satsningar för att öka attraktionskraft och måluppfyllelse på Thomasgymnasiet. Förslaget syftade även till att befintliga lokaler och utrustning på Campusområdet skulle nyttjas på ett effektivt sätt.

I och med läsårsstart 2018/2019 har tidsperioden för de föreslagna åtgärderna i utredningen löpt ut. Barn- och utbildningsnämnden har därför gett förvaltningen i uppdrag (BUN § 24 2018-02-27) att genomföra en utvärdering av nuvarande plan för gymnasieskolans framtid och att återkomma med ett förslag på hur gymnasieskolan ska utvecklas framåt. Utvärderingen ska även innehålla förslag på programutbud för läsåren 2019/20 – 2022/23.

Thomasgymnasiet genomgår ett rektorsbyte och det är rimligt att den rektor som tillträder vid läsårsstart 2018/19 ges möjlighet att delta i arbetet med att ta fram förslag på hur Thomasgymnasiet ska utvecklas framåt. Förvaltningen har som grund för det arbetet genomfört en uppföljning av utredningen. Uppföljningen visar att ungefär hälften av förslagen i den mycket ambitiösa utredningen är helt eller delvis genomförda. Mest fokus har legat på nystart av vård- och omsorgsprogrammet samt restaurang- och livsmedelsprogrammet. Genomförande av flera andra förslag har påbörjats, men har inte kunnat genomföras då förutsättningar förändrats eller inte funnits i tillräcklig omfattning.

Vid kommande beslut om långsiktigt programutbud är det viktigt att de diskussioner som förs gällande Thomasgymnasiets geografiska placering tas i beaktande, liksom ungdomars intressen, skollidningens erfarenhet av lämpliga programkombinationer och branschernas efterfrågan och behov.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

Rapport, Thomasgymnasiet. En gymnasieskola för framtiden. Utveckling av Thomasgymnasiets program och programutbud, 2015-08-24
Protokollsutdrag, BUN § 24 2018-02-27

Beslutet skickas till

Rektor Daniel Moberg, Thomasgymnasiet

Tony Lööv
Utbildningschef

Marie-Louise Ramevik
Verksamhetscontroller

HandläggareMarie-Louise Ramevik
Tel. 0152-293 37

Barn- och utbildningsnämnden

Uppföljning av utredningen "Thomasgymnasiet - En gymnasieskola för framtiden. Utveckling av Thomasgymnasiets program och programutbud".

Bakgrund

2015 genomfördes utredningen "Thomasgymnasiet – En gymnasieskola för framtiden. Utveckling av Thomasgymnasiets program och programutbud" (BUN/2015:151–612). Utredaren föreslog ett antal satsningar på Thomasgymnasiet för att Strängnäs kommuns elever på Thomasgymnasiet, Europaskolan och via samverkansavtal med Eskilstuna kommun skulle ha tillgång till ett allsidigt programutbud och för att elevernas förstahandsval i stor utsträckning skulle kunna tillgodoses. Utredaren menade att förslaget skulle leda till ökad attraktionskraft för Thomasgymnasiet samt ge förutsättningar för ökad måluppfyllelse. Förslaget syftade även till att befintliga lokaler och utrustning på Campusområdet skulle nyttjas på ett effektivt sätt.

I och med läsårsstart 2018/2019 har tidsperioden för de föreslagna åtgärderna i utredningen löpt ut. Barn- och utbildningsnämnden har därför gett förvaltningen i uppdrag (BUN § 24 2018-02-27) att genomföra en utvärdering av nuvarande plan för gymnasieskolans framtid och att återkomma med ett förslag på hur gymnasieskolan ska utvecklas framåt. Utvärderingen ska även innehålla förslag på programutbud för läsåren 2019/20 – 2022/23.

Genomförande

Utbildningskontorets administrativa enhet har under våren 2018 haft stor personalomsättning, vilket i kombination med skolstrukturutredningen, påverkat möjligheterna att genomföra en utvärdering. Thomasgymnasiet genomgår även ett rektorsbyte och det är rimligt att den rektor som tillträder vid läsårsstart 2018/19 ges möjlighet att delta i arbetet med att ta fram förslag på hur Thomasgymnasiet ska utvecklas framåt. Förvaltningen återkommer därför till barn- och utbildningsnämnden med en uppföljning av utredningen.

I uppföljningen har Thomasgymnasiets tidigare rektor och nuvarande skolledning varit informanter.

Nuläge

Utredningen innehöll sammanlagt 15 förslag till förstärkning och utveckling av Thomasgymnasiet program och profil, kompletteringar av program och inriktningar samt ytterligare insatser som Utbildningskontoret och Thomasgymnasiet borde överväga. De program som anordnas vid Thomasgymnasiet återfinns i bilaga 1. Nedan följer en kort sammanfattning av respektive förslag och en kommentar om nuläget.

Förstärkning av skolans idrotts- och musikprofil

Utredningens förslag:

1. Thomasgymnasiet utvecklar och stärker de lokala idrottsutbildningarna genom **fördjupad samverkan med föreningarna** och bildar ett "föreningsråd", samt bygger upp ett samarbete med förebilder/ "ambassadörer", exv. "framgångsrika" f.d. Thomaselever.
2. Thomasgymnasiet bör vidare pröva om elever i åk 9, exv. på Paulinska skolan (med tanke på den geografiska närheten mellan skolorna) skulle vara intresserade av att delta i någon av **Idrottsakademins sporter**.
3. Vidare föreslås en ny **lokal idrottsutbildning, E-sport** med start hösten 2016 E-sport, som är ett samlingsbegrepp för tävlingar som utförs på datorer eller spelkonsoler, är på väg att bli en av de mest populära sporterna i världen sett till antalet utövare. Forskning visar att spelande ungdomar utvecklar sina kognitiva förmågor, får bättre minne och blir bättre problemlösare.
4. Thomasgymnasiet har också goda förutsättningar att **utveckla och erbjuda fler möjligheter inom Musikakademin**, förslagsvis Digitalt skapande, från hösten 2016. Tillsammans med Kulturskolan bör man undersöka intresset bland grundskolans elever för detta.

Uppföljning:

1. Fördjupad samverkan med föreningarna och föreningsråd		Påbörjat, ej genomfört
2. Elever åk 9 deltar i Idrottsakademins sporter		Ej genomfört
3. Lokal idrottsutbildning, E-sport		Påbörjat, ej genomfört
4. Fler möjligheter inom Musikakademin, exempelvis digitalt skapande		Påbörjat

Kommentar:

Thomasgymnasiet har påbörjat samarbete med idrottsföreningar och med Kulturskolan, och undersökt förutsättningarna för en lokal E-sportutbildning. Arbetet har inte kunnat prioriteras. Det är många faktorer som styr schemat, och därför har en gemensam schemaläggning mellan grundskola och gymnasieskola

varit svår att genomföra i praktiken. De förtydliganden som gjorts av kursplanerna försvårar genomförandet av förslagen gällande idrott, och förslagen har inte kunnat prioriteras.

Utveckling av IM-programmen

Utredningens förslag:

5. IMYRK

Thomasgymnasiet bör tydliggöra utformningen av yrkesintroduktionen. Idag kan Yrkesintroduktionseleverna vid Thomasgymnasiet endast få en utbildning med inriktning mot Yrkesprogrammen El- och Energi och Handel och Administration. Utöver ett generellt behov av att erbjuda fler Yrkesprogram i hemkommunen är det också angeläget att det finns fler alternativ för eleverna på IM-programmen. Detta höjer kvaliteten på IM och ökar sannolikt elevernas motivation att klara sin utbildning.

Redan innevarande läsår, ht 2015 bör yrkesintroduktionseleverna erbjudas möjligheten att pröva på vissa kurser inom ämnet Vård- och omsorgsarbete. Här finns erfarenheter från hur Vuxenutbildningen arbetar som Thomasgymnasiet kan ta del av.

6. "Speed-shop" inom IMYRK/IMIND

För att fånga upp de ungdomar som har ett intresse för fordon och motorer, men som inte är behöriga till ett nationellt program bör en yrkesintroduktion inom det individuella alternativet/yrkesintroduktionen, där elever också läser svenska, engelska och matte, succesivt byggas upp. Efter 1 – 2 års studier ska eleverna vara redo för att gå vidare till ett nationellt program eller gå ut i arbetslivet. Ett företag som utredningen haft kontakt med uppger bl. a att det finns ett stort behov av killar och tjejer som kan meka med äldre bilar.

Thomasgymnasiet har redan i dag lokaler som med mindre anpassningar kan användas för en sådan verksamhet. Sannolikt krävs inköp av delvis nytt undervisningsmaterial i form av bil och bildelar, men bör kunna rymmas inom programpengen. Möjligheten att få tillgång till lackeringsmöjligheter bör diskuteras med Vasallen.

7. IMSPR

Även IMSPR-elevernas motivation och språkinläring kan stärkas med en koppling till Yrkesprogram. Språkintröduktion ska ge invandrarungdomar som nyligen anlänt till Sverige en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, som möjliggör dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. Därutöver ska utbildningen innehålla grundskoleämnen och gymnasieämnen som eleven inte har betyg i och behöver för fortsatt utbildning. Utbildningen får även innehålla andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling. Nu till hösten 2015 bör vissa kurser inom ämnet Vård- och omsorgsarbete erbjudas dessa ungdomar. På samma sätt som föreslås för yrkesintroduktionseleverna.

De nyanlända ungdomarna på IMSPR bör även uppmuntras att delta i någon av de lokala idrottsutbildningarna inom Idrottsakademin eller i Musikakademin. Möjligheten att göra

detta till ett **särskilt integrationsprojekt** bör prövas och tillsammans med föreningarna ev. söka externa projektmedel.

Uppföljning:

Tydliggöra utformningen av yrkesintroduktionen		Ej genomfört
"Speed-shop" inom IMYRK/IMIND		Ej genomfört
Stärkt kopplingen mellan IMSPR och yrkesprogram samt integrationsprojekt		Delvis genomfört

Kommentar:

Yrkesintroduktion (IMYRK) har inte erbjudits alls på Thomasgymnasiet de senaste åren då många elever har svårigheter att klara av karaktärsämnen. I stället har introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val (IMPRO) erbjudits. "Speed shop" har inte kunnat prioriteras. Försök har gjorts att koppla språkintruktionsprogrammet (IMSPR) till Vård- och omsorgsprogrammet och statsbidrag har möjliggjort kompetensutveckling för lärare på språkintruktionsprogrammet. En biträdande rektor har rekryterats för att leda utvecklingen av IM. Språkvänsprojekt pågår i samverkan med ekonomi- och samhällsprogrammet.

Förstärkning och profilering av vissa program från 2016

Utredningens förslag:

8. Ekonomiprogrammet med skarpare profil

Thomasgymnasiet bör profilera Ekonomiprogrammet mot E-handel/Mobil handel (Kurser i Näthandel 1 och 2 finns redan idag) och ytterligare stärka sin inriktning på Digital kompetens och ge lärarna än större förutsättningar att kunna använda digitala verktyg i undervisningen. Utredningen föreslår att skolan erbjuder fler kurser på olika program med ett sådant innehåll, exv. e-handel och digitalt skapande och även säkerställer att eleverna på sina praktikplatser får möjlighet att se hur modern teknik används. Thomasgymnasiet bör alltså ta ytterligare steg i skolans digitalisering genom att satsa på och införa kurser som till sitt innehåll och upplägg utgår från modern teknik i praktisk användning.

På längre sikt, om två till tre år bör förutsättningarna för en YH- utbildning inom området E-handel prövas. Den förslagna profileringen för Ekonomiprogrammet kan också helt eller delvis genomföras på Handels- och administrationsprogrammet.

9. Samhällsvetenskapsprogrammet

Den globala profilen bör förstärkas med inriktning miljö/hållbar utveckling. Miljö och hållbarhet är något som engagerar många ungdomar och ett tänkande som bör genomsyra alla program vid Thomasgymnasiet. SA-programmets elever bör också erbjudas specifika kurser inom detta område.

10. Teknikprogrammet

För att ytterligare öka Teknikprogrammets attraktivitet bör Thomasgymnasiet pröva möjligheten att erbjuda eleverna läsa in de kurser i Biologi och Kemi som krävs för att de ska få motsvarande kompetens som om de gått Naturvetenskapsprogrammet.

Uppföljning:

Ekonomiprogrammet med profil e-handel/mobil handel		Ej genomfört
Samhällsvetenskapsprogrammet med profil miljö/hållbar utveckling		Ej genomfört
Teknikprogrammet med möjlighet att läsa biologi och kemi		Genomfört

Kommentar:

Profilering av programmen är ej genomförd. Kraven på digitalisering har generellt skärpts för alla skolformer och ska genomsyra all undervisning. Digital fördjupning erbjuds inom akademien. Miljö och hållbar utveckling ingår generellt i läroplansmålen. Elever på teknikprogrammet erbjuds att läsa biologi och kemi, men intresset är svalt.

Utökning av programutbudet

Utredningens förslag:

11. Vård och omsorgsprogrammet (VO)

En ambition bör vara att åter erbjuda VO-programmet på Thomasgymnasiet med start hösten 2016. Vuxenutbildningen kommer att bli certifierad som Vårdcollege under hösten 2015. Här finns stora möjligheter för Thomasgymnasiet att dra nytta av detta och även ansluta till vårdcollegesatsningen om och när man startar detta gymnasieprogram. VO-programmets attraktion kan vidare stärkas genom att eleverna erbjuds sommarjobb inom kommunen redan efter år 1 samt anställning efter avslutad utbildning.

12. Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL) med två inriktningar Bageri och konditori och Kök och servering

Programmet utbildar mot yrken inom restaurangbranschen, delikatesshandeln, catering och branscher med som arbetar hantverksmässigt med mat, bröd och dryck nära kunder och gäster. Efter utbildningen ska det vara möjligt att direkt påbörja en yrkesbana eller fortsätta studera.

Thomasgymnasiet måste i en nysatsning hitta nya och starka vägar för samverkan med det lokala näringslivet inom denna bransch. Flera företag i kommunen har visat intresse för att samverka med skolan. Strängnäs Business Park kan säkert medverka på olika sätt för att ytterligare bygga upp och stärka en nödvändig samverkan. Thomasgymnasiet föreslås också skapa en tydlig profil, ett ekologi- och hållbarhetsperspektiv på programmet. "Från jord till bord", är ett grundläggande tema som flera företag lyfter som

bör prägla utbildningen/programmet. Att få en samverkan med producentledet – närproducerat-, framhålls som viktigt. Likaså betonas vikten av att ge grunderna i ett gediget hantverkskunnande och service.

Inriktningen *Kök och servering* med start ht- 2016 ska ge kunskaper inom matlagning i offentlig eller privat restaurangverksamhet, servering och bararbete samt arbete inom besöksnäringen. Inriktningen kan till exempel leda till yrken som kock, kallskänka, servitris eller servitör. Arbetsmarknaden för kockar påverkas positivt av det växande intresset för mat och dryck och av att hushållen förväntas ha en god ekonomi det kommande året. Detta påverkar arbetsmarknaden för kockar positivt.

Inriktningen *Bageri och konditori* med start ht- 2016 alt. 2017 har en gemensam yrkesutgång. Eftersom det inte utbildas tillräckligt många bagare och konditorer för att täcka behovet på arbetsmarknaden kommer jobbmöjligheterna att vara fortsatt goda även på fem och tio års sikt.

Utredningen föreslår att Thomasgymnasiet ges i uppdrag att titta närmare på om bägge inriktningarna, Bageri och konditori samt Kök och servering hellre ska erbjudas som lärlingsutbildning. Företag som utredningen haft kontakt med förordar ett sådant upplägg. En möjlighet är att lägga upp programmet som skolförlagt år 1 och därefter övergå till lärlingsutbildning i år 2 och 3. Lokaler och utrustning finns redan idag på Thomasgymnasiet.

13. Ett fjärde år på **Teknikprogrammet**– Gymnasie-ingenjörsexamen
Efter att ha anordnats inom försöksverksamhet sedan 2011 kommer det fjärde året på Teknikprogrammet starta inom reguljär verksamhet från hösten 2015. Utbildningen varvar studier i skolan med arbetsplatsförlagt lärande, APL, under minst 10 veckor. Utbildningen är både yrkesförberedande och högskoleförberedande.

Den inriktning som finns på THG, Design och produktutveckling bör behållas. Det bör vara möjligt att till 2017 eller 2018 erbjuda ett fjärde år.

14. **Gymnasial lärlingsutbildning – Lärlingscenter** med start 2017.

Det finns två olika utbildningsvägar inom ett yrkesprogram; skolförlagd eller arbetsplatsförlagd (lärling). Som lärling är eleven största delen av sin utbildning på en arbetsplats. Alla som går ett yrkesprogram ska vara minst 15 veckor på en arbetsplats. Det kallas apl, arbetsplatsförlagt lärande. Gymnasial lärlingsutbildning är ett annat sätt att gå ett yrkesprogram. En elev som går lärlingsutbildning i gymnasieskolan går minst hälften av utbildningen på en eller flera arbetsplatser. Lärlingsutbildning är ett alternativ inom alla yrkesprogram. Utbildningen leder i gymnasieskolan till samma yrkesexamen som ett skolförlagt yrkesprogram.

Med den prioritering som staten vill göra kring lärlingsutbildning, flexibiliteten i utbildningen och det minskade behov av investeringar som behövs är lärlingsutbildningen ett bra alternativ till att starta ett nytt program.

Utbildningskontoret/Thomasgymnasiet bör ges ett uppdrag att se över möjligheten att bygga upp ett "Lärlingscenter" där flera branschers lärlingar kan utbildas. Aktuella yrkesområden kan vara Bygg, Måleri, Bageri, och Konditori (se ovan)
I samverkan med SBP bör Thomasgymnasiet undersöka intresset i det lokala näringslivet och identifiera några tänkbara utbildningar. Kommunen kan söka statsbidrag för att utveckla en lärlingsutbildning.

Uppföljning:

Vård- och omsorgsprogrammet		Genomfört
Restaurang- och livsmedelsprogrammet med inriktning bageri och konditori samt kök och servering		Delvis genomfört
Fjärde år på teknikprogrammet		Delvis genomfört
Gymnasial lärlingsutbildning – Lärlingscenter		Påbörjat, ej genomfört

Kommentar:

Vård- och omsorgsprogrammet och restaurang- och livsmedelsprogrammet med inriktning kök och servering erbjuds på Thomasgymnasiet sedan läsåret 2016/17. Certifiering inom Vård- och omsorgscollege pågår. Thomasgymnasiet är certifierat i Teknikcollege, varigenom ett fjärde år på teknikprogrammet erbjuds, dock ej fysiskt på Thomasgymnasiet utan i Eskilstuna. Intresset från eleverna är svagt. Thomasgymnasiet erhöll statsbidrag "Främja lärling" läsåret 2016/17 och ett arbete för att kunna erbjuda lärlingsutbildning påbörjades. Då statsbidrag uteblev läsåret 2017/18 avstannade arbetet.

Övrigt

15. Utredningen vill avslutningsvis peka på **ytterligare några områden** som Thomasgymnasiet och Utbildningskontoret bör ha en planering för.

- Teknikcollegecertifieringen, *Hur marknadsför vi detta?*
- Utökad samverkan med näringslivet – pröva nya former för detta tillsammans med Näringslivskontoret. *Ett Utvecklingsråd*, Vasallen, Vacse är intresserade.
- Sommarskolan förläggs på Campus
- Undersök möjligheterna och intresset av att grundskoleelever redan under åk 9 kan följa någon kurs på gymnasienivå.

Uppföljning:

Marknadsföring av Teknikcollegecertifiering		Genomfört
Utökad samverkan med näringslivet		Genomfört

Sommarskola på Campus		Påbörjat, ej genomfört
Grundskoleelever följer någon kurs på gymnasienivå		Delvis genomfört

Kommentar:

Marknadsföring av Teknikcollegecertifieringen sker främst via webben och på Öppet hus. Samverkan med näringslivet har ökat genom att Advisory board/programråd finns på alla program. Planering av gemensam sommarskola för grund- och gymnasieskola påbörjades, men genomfördes inte p.g.a. tidsbrist. Grundskoleelever har möjlighet att läsa gymnasiekurser, men gör detta inom ramen för grundskoleorganisationen.

Analys

Utredningen är ett mycket ambitiöst förslag till utveckling av Thomasgymnasiet. Ungefär hälften av förslagen i utredningen är helt eller delvis genomförda. En tredjedel är inte alls genomfört.

Processer som påverkat resultatet

Barn- och utbildningsnämnden har överlämnat till Thomasgymnasiet att genomföra förslagen, utan närmare anvisningar eller beslut om prioriteringar. Förslagen verkar heller inte inom Thomasgymnasiets organisation ha förankrats och prioriterats i tillräcklig omfattning, då det varit angeläget att snabbt komma igång med programstart. En del av förslagen har varit personbundna och avstannat då dessa personer inte längre varit engagerade i arbetet. Mest fokus har lagts på nystart av restaurang- och livsmedelsprogrammet, vilket påverkat möjligheterna att genomföra övriga förslag, då varje projekt i sig är resurskrävande.

Förutsättningar som påverkat resultatet

Thomasgymnasiet fick som resultat av utredningen ett ekonomiskt tillskott i form av en projektledare under ett läsår. Därefter har genomförandet av förslagen helt åvilat skolans organisation och budget. Det har därmed funnits begränsade förutsättningar att genomföra förslagen. Förslag som finansierats med statsbidrag har avstannat då statsbidraget uteblivit, vilket påverkat långsiktighet, engagemang och trovärdighet i organisationen.

De senaste årens förändringar i de nationella styrdokumenterna har påverkat möjligheterna till lokala varianter av utbildningar. Huvudmannen har ansökt om riksintag på restaurang- och livsmedelsprogrammet, men fått avslag. Även i detta fall har organisatoriska begränsningar påverkat möjligheten att göra en ny ansökan. Gällande utvecklingen av introduktionsprogrammen fick den stora

invandringen under 2015–2016 påverkan, då störst fokus fick läggas på faktisk förändring av undervisningsorganisationen. De förändringar skolan tvingades till har dock bidragit till ökad insikt om fortsatt behov av utveckling av introduktionsprogrammen och ledningsresursen har förstärkts för IM.

Framgångsfaktorer

Samverkan med externa aktörer är en framgångsfaktor och gemensam nämnare för flera av de förslag som genomförts, exempelvis Språkvänsprojektet, nystart av restaurang- och livsmedelsprogrammet, samt möjlighet till utökad examen och fjärde år på teknikprogrammet.

Hinder

På samma sätt som samverkan med externa aktörer har varit en framgångsfaktor kan det också identifieras som ett hinder för genomförandet av några av förslagen, exempelvis ökad samverkan med föreningarna och fler möjligheter inom Musikakademin, då samverkan bygger på att även den externa aktören har förutsättningar och intresse för samarbete.

Kortsiktig finansiering i form av statsbidrag eller ingen finansiering alls har varit ett hinder för genomförandet av några förslag, exempelvis lärlingsutbildning och utveckling av introduktionsprogrammen.

Slutsatser

Fortsätta med

Samverkan med externa parter, främst inom programråden, bör fortsätta och fördjupas då det stärker förankringen till arbetsmarknaden och ökar elevernas möjligheter till ett kvalitativt arbetsplatsförlagt lärande. Dessutom fångas de lokala rekryteringsbehoven upp på ett smidigt sätt. Programrådets uppdrag och roll kan dock behöva förtydligas och kopplas starkare till läroplans- och kursplanemålen.

Marknadsföringen av akademierna och Teknikcollege behöver fortsätta för att locka fler elever att utnyttja de möjligheter som erbjuds inom ramen för dessa. Detta stärker både skolans och programmets attraktionskraft.

Avstå från

I den fortsatta utvecklingen av Thomasgymnasiet bör barn- och utbildningsnämnden avstå från att överlämna förslag till organisationen som inte är prioriterade eller finansierade. Thomasgymnasiet bör avstå från att starta projekt som inte är *mycket väl* förankrade i organisationen eller långsiktigt planerade utifrån rådande organisatoriska och ekonomiska förutsättningar.

Börja med

Inför framtida beslut om programutbud på Thomasgymnasiet 2019–2023 behöver ungdomarnas intresse för olika program och inriktningar undersökas. I uppföljningen har exempelvis bygg- och anläggningsprogrammet nämnts som ett möjligt program på Thomasgymnasiet, men detta behöver nog undersökas utifrån både ungdomarnas och branschens efterfrågan och behov.

Huvudmannen behöver upprätta en plan för introduktionsprogrammen i enlighet med 17 kap. 7 § skollagen. I samband med upprättandet av planen bör förslagen gällande utveckling av introduktionsprogrammen beaktas.

Bilaga 1

Program som anordnas på Thomasgymnasiet läsåret 2018/19

Program	Inriktning	Antal platser
El- och energiprogrammet	elteknik	18
Ekonomiprogrammet	ekonomi	34
Handels- och administrationsprogrammet	handel och service	34
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	kök och servering	24
Samhällsvetenskapsprogrammet	samhällsvetenskap	34
	beteendevetenskap	
Teknikprogrammet	design och produktutveckling	34
	teknikvetenskap	
Vård- och omsorgsprogrammet		24

Handläggare

Carina Lindqvist
0152-293 51

Barn- och utbildningsnämnden

Utökad tid i förskolan för barn till arbetslösa och föräldralediga

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att

1. ge barn till arbetslösa och föräldralediga möjlighet till 20 timmars vistelsetid i veckan,
2. vistelsetiden ska förläggas till måndag-torsdag mellan klockan 0800–1400.

Bakgrund

Förskolan fyller en viktig roll i barnens utveckling, inte minst som start i skolsystemet och i barnets livslånga lärande. Staten har både i sin politiska styrning och via sina myndigheter visat ett alltmer ökat intresse för förskolans läroplansuppdrag, som ett inslag i att förbättra kunskapsresultaten i skolan.

I skollagen ges barn till arbetslösa och föräldralediga rätt till förskola med 15 timmar/vecka. Det har dock framkommit önskemål från olika håll om att utöka den tiden. Den styrande majoriteten har i sin majoritetsförklaring skrivit att möjligheten att utöka vistelsetiden för de barn i förskolan som i dag har rätt till 15 timmar ska utredas.

Det finns i Strängnäs kommun totalt ca 309 deltidsbarn totalt, varav 38 barn i fristående förskolor (2018-05-15). De flesta fristående förskolor erbjuder barn mellan 1–5 år rätt till en vistelsetid på upp till 6 timmar per dag/30 timmar per vecka, även om föräldrarna inte förvärvsarbetar eller studerar på heltid. Utredningen har därför enbart tittat på den kommunalt drivna verksamheten.

Barn- och utbildningsnämnden yttrade sig i frågan senast 2015-08-26 (BUN/2015:49 -032) och menade då att åtstramningar och ökade kostnader av ekonomiska skäl tvingat verksamheterna till att antingen öka antalet barn i grupperna alternativt sänka personaltäteten. Det har medfört en minskad personaltätet per barn och sämre kompetens i arbetsgruppen. Det är problematiskt att under rådande omständigheter ytterligare öka antalet barn i

gruppen under dagen vilket ett beslut om utökade vistelsetider för 15-timmarsbarnen skulle medföra.

Beredning

Utbildningskontoret har utrett möjligheterna och gjort en bedömning utifrån de konsekvenser en utökning av tid skulle kunna medföra.

Författningstext

I skollagen 8 kap står det att:

2 § Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

4 § Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året, om inte annat följer av 5-7 §§.

6 § Barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av annat barn, ska från och med ett års ålder erbjudas förskola under minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

7 § Barn ska även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

Strängnäs kommuns riktlinjer

I Strängnäs kommuns riktlinjer ” Information om regler och avgifter för barnomsorg i Strängnäs” står det att:

Alla barn erbjuds allmän förskola från och med hösten det år barnet fyller 3 år. De har rätt till avgiftsfri allmän förskola 15 timmar/vecka. Det finns två alternativ:

Alt 1. Barnet har rätt att vistas i verksamheten 15 tim/vecka hela kalenderåret. Debitering utgår för lovdagar med avgift enligt maxtaxa under juni, juli och augusti.

Alt 2. Barnet vistas i verksamheten 525 timmar/år enligt skolans läsårstider (ingen vistelsetid under skolans alla lov). Ingen debitering utgår.

Den som har arbetat eller studerat sammanhängande i sex månader och blir föräldraledig får behålla den vistelsetid som var aktuell innan i två månader. Därefter deltar barnet i verksamheten 15 tim/vecka.

Sedan 2012 har Strängnäs kommun utökat servicen till föräldrar där de själva kan lägga in sina 15 timmar per vecka utifrån sina behov. Eftersom föräldrarna själva

väljer tillsynstid utifrån familjens behov är 15 timmars barn oftast inte på förskolan samtidigt om inte förskolan har styrt föräldrarna i den riktningen.

Nuläget

Det kan konstateras att förskolans verksamhet lockar många barn till sin verksamhet. Det är en kombination av bra verksamhet för barnen och föräldrars behov av barnomsorg som skapar det. Många förskolebarn har långa tillsynstider, då föräldrar i stor utsträckning pendlar till sina arbeten och trenden är att man snarare ökar tiden i förskolan. De barn som är föremål för en utökning av tid tillhör inte den gruppen. För dessa barn är en utökning av tid en möjlighet till socialisering, lärande och utveckling, vilket är önskvärt.

Ett flertal förskolor har tagit del av statsbidraget för minskade barngrupper och har i och med det kunnat sänka antalet barn i grupperna samt öka personaltätheten.

Konsekvenser

Att förena en önskan om rimligt stora barngrupper, med en önskan om utökad tid för barn till arbetslösa och föräldralediga, samt en rimlig arbetssituation för medarbetare medför vissa svårigheter.

- Barngrupperna är stora under större delen av dagens ramtider (0600-1830), vilket medför en svårighet att få bemanningen att räcka till för att täcka barnens vistelsetid i förskolan.
- Barn- och utbildningsnämndens mål om att minska barngruppernas storlek kommer inte uppfyllas i flera av kommunens förskolor. En utökning av tiden för 15 timmars barn innebär att förskolorna får ett ökat antal barn i barngrupperna då barnen kommer att ha fler närvarodagar än de har i dagsläget.
- Arbetsbelastningen för personalen kommer att öka. Redan i dagsläget uttrycker de fackliga organisationerna att arbetsbelastningen är hög. Sjukfrånvaron har ökat. Tiden för planering, reflektions- och kompetensutveckling är svår att hitta under dagen. Det leder till ökad stress och otillräcklighet vilket på sikt kan öka sjukskrivningstalen.
- Statsbidraget för mindre barngrupper finns och bidrar till en positiv effekt även i detta fall. Statsbidraget är dock kortsiktigt och det finns inte någon garanti att det finns kvar till kommande läsår.
- Förslaget innebär en risk för en kvalitativ försämring i förskolorna totalt sett. Särskilt i de förskolor som inte har statsbidrag för minskade barngrupper där barngrupperna redan idag är stora. Likvärdigheten i förskolorna i kommunen kan komma att minska ytterligare.

Slutsats

Slutsatsen är att förutsättningarna för en utökning av barnens vistelsetid i förskolan är begränsade. Om en utökning ska ske behöver denna styras hårdare

än idag. Det tidsintervall inom vilket vårdnadshavare kan välja vistelsetid behöver regleras för bästa möjliga effekt för det enskilda barnet och samtidigt minsta möjliga påverkan för verksamheten.

Av ovanstående skäl föreslås att en eventuell utökning av tid enbart bör erbjudas genom att ytterligare en dag i veckan erbjuds, så att den totala vistelsetiden kan uppgå till sammanlagt maximalt 20 timmar. Dessa timmar föreslås då förläggas måndag-torsdag mellan klockan 0800–1400, vilket ger utrymme för viss flexibilitet i förhållande till vårdnadshavarens önskemål. Under den tiden på dagen har också förskolorna högst bemanning, vilket i viss utsträckning minskar påverkan på verksamheten. Vilka veckodagar som barnet erbjuds förskoletid bör också styras utifrån den enskilda förskolans förutsättningar.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering för kommunen

Beslutet medför ingen kostnad för barn- och utbildningsnämnden då bidragsbeloppet för 15-timmarsbarnen är samma som för heltidsbarnen.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

-

Beslutet skickas till

Placeringshandläggare

Tony Löow
Utbildningschef

Carina Lindqvist
Verksamhetschef för förskolan